Länsstyrelsen
Gävleborg

NATURA 2000

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0630075 Börningsberget

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom nätverket av områden säkerställs naturvärden inför framtiden. Varje land är skyldigt att bevara värdena i sina utpekade områden. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska finnas en bevarandeplan (eller skötselplan) med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Även hot mot Natura 2000-området och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplanen fastställs av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den är ett så kallat "levande dokument". Det gör det möjligt för alla att bidra med ny kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument, för formell reglering av t ex skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Reglerna enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller i Natura 2000-områden.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtyper och arter i ett enskilt område finns i kartverktyget Skyddad natur. Gå in på Naturvårdsverkets hemsida och sök på ”kartverktyget skyddad natur”. När du kommit in i kartverktyget så söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Karta över naturtyper hittas efter sökning av område, gå till fliken Kartskikt, avmarkera allt och under Naturtypskarteringar lägg till Natura naturtypskartan (NNK) och välj Naturtyper (ytor), Naturtyper (linje) och Naturtyper (punkter).

Det går också att ladda ner naturtypskartan som shapefiler på följande adress: http://gis-services.metria.se/nvfeed/atom/nnk.xml

Bevarandeplan för Natura 2000 - området

SE0630075 Börningsberget

Kommun: Ljusdal

Områdets totala areal: 102 ha

Markägarförhållanden: Statligt bolag

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-02-19

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2005-08-12

Regeringsbeslut, historik:
SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

3160 - Myrsjöar

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

91D0 - Skogsbevuxen myr

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:
I Natura 2000-området Börningsberget är de prioriterade bevarandevärdena områdets naturskogar, som delvis är brandpräglade, och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär.

Motivering:
Området utgörs av Börningsbergets naturreservat, som delvis varit skyddat som domänreservat sedan 1937. Området har höga naturvärden, präglas av naturlig dynamik såsom skogsbrand och obetydlig mänsklig påverkan. Börningsberget har gott om både gamla, döende och döda träd och därmed också ved i olika nedbrytningsstadier.

Förekomsten av gamla träd med brandljud, grova brända tallågor och högstubbar, samt även grov lövved utgör viktiga naturelement för ett flertal missgynnade arter.

Prioriterade åtgärder:
Området är redan skyddat som naturreservat, vilket är den viktigaste bevarandeåtgärden. Syftet ska uppnås genom att skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt. De delar av skogsmarken som är präglade av brand bör brännas i lämpliga intervall enligt gällande skötselplan för reservatet.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Börningsberget omfattar Börningsbergets naturreservat och utgörs av skogsbeklädd moränmark med inslag av mindre våtmarker och tjärnar. Området består i sin helhet av gammal naturskog av främst tall. Ett dominerande trädskikt i hela området består av ca 300-åriga tallar, med en diameter som huvudsakligen överstiger 40 cm. Död ved i form av lågor och torrakor förekommer sparsamt till allmänt i området. Brandspår förekommer rikligt, främst genom brandljud i gammeltallarna. Hela området har en rik flora och fauna knuten till naturskogsmiljöer med gott om gamla och grova barr- och lövträd, stående döda och döende träd och lågor. Ett flertal missgynnade och hotade lavar, mossor och vedsvampar har hittats i samband med inventeringsinsatser.

I den västra delen av området är skogen av imponerande höjd och grovlek. Många träd är upp mot 400 år gamla. Torrakor och tallstubbar med brandspår samt kolrester i humusskiktet visar att skogen under mycket lång tid präglats av återkommande bränder. Viss plockhuggning och gallring har förekommit även efter det att området skyddades som domänreservat, men området ger ändå ett urskogsartat intryck med stora mängder död ved.

Skogen i den östra delen av området utgörs av högrest granskog med spridda grova tallar och lövinslag. Framförallt kring de blötare partierna finns gamla lövträd som asp och sälg. Granskogen är omkring 250 år med inslag av tallar upp mot 400 år. I området förekommer rikligt med död ved, framförallt granlågor, i olika nedbrytningsstadier. Kolrester i marken antyder att även detta område brunnit. Innan området skyddades har skogen blädningshuggits och vindfällda träd tagits tillvara.

Vad kan påverka negativt

Vid beskrivandet av sådant som kan skada de utpekade naturvärdena i ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom skydd eller skötselåtgärder.

Att en åtgärd är angiven som hot gör att man ska vara extra uppmärksam. Åtgärden kan vara tillståndspliktig. Hur och var i området åtgärden utförs och vilken hänsyn som tas kan vara avgörande för om åtgärden påverkar området på ett betydande sätt eller inte, d.v.s. är tillståndspliktig eller inte.

Området är avsatt som naturreservat och är därigenom skyddat mot de flesta åtgärder, t ex skogsbruk och markavattning i området, som har bedömts kunna skada dess naturvärden.

Bevarandeåtgärder

Området är skyddat som naturreservat. Ytterligare skydd bedöms ej vara aktuellt. Bevarandemålen för naturreservatet överensstämmer med bevarandemålen för Natura

2000-området, och skötselåtgärderna beskrivs närmare i skötselplanen. I övrigt gäller föreskrifterna i reservatsbeslutet.

Bevarandetillstånd

Tillståndet för skogen, kärren och småvattnen bedöms för området som helhet som gynnsamt.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter

3160 - Myrsjöar

Areal: 1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Flera små sjöar finns i området, både längst i sydöst och längst i sydväst.

Definition av naturtypen:
Naturliga sjöar och småvatten med relativt näringsfattigt vatten brunfärgat av torv eller humusämnen och ett naturligt lågt pH. Vegetationen är gles och ofta bestående av flytbladsväxter och akvatiska mossor. Stränderna är i huvudsak organogena med myrvegetation, gles starr och flytande vitmossebestånd som i regel bildar gungflyn. Sjöhabitatet omfattar stranden upp till medelhögvattenlinjen.

Myrsjöar är normalt relativt små (ofta <10 ha, sällan > 50 ha) och förekommer i hela landet, framför allt på organogena och näringsfattiga jordar i myrrika områden samt i skogslandskapet. Myrsjöarna är naturligt lågproduktiva (fosforhalt <25µg/l). Vattnet är påverkat av humussyror, naturligt surt (ofta pH <6,2) och brunfärgat (ofta >100 mg Pt/l). Sjöar med lång omsättningstid som har klarare vatten/ lägre färgtal, men upprätthåller karaktärsarter, strukturer och funktioner ingår i naturtypen. Myrsjöar som är påverkade av försurning och ökad humusbelastning ingår i naturtypen eftersom sjöns karaktär ofta består.

Karaktärsarter inkluderar exempelvis dvärgbläddra, vitag, dvärgigelknopp, vit näckros, nordnäckros, flaskstarr, trådstarr och ett antal vitmossor.

Information om naturtyper finns att läsa i Naturvårdsverkets vägledning, se www.naturvårdsverket.se.

Bevarandemål

Hydrologin är opåverkad och oreglerade förhållanden upprätthålls. Vattenkvaliteten är tillräckligt god och belastningen av närsalter, miljögifter och grumlande ämnen är begränsade. De typiska arterna minskar inte påtagligt i området och främmande arter eller fiskstammar har inte inverkat negativt på artsammansättningen eller variationen av arter genom ändrade konkurrensförhållanden eller smittspridning. Många av myrsjöarnas karakteristiska och typiska arter är beroende av strandskogen och våtmarkerna som livsmiljö, därför är även intakta strandvåtmarker och strandskog viktiga förutsättningar för gynnsam bevarandestatus.

Negativ påverkan

Exempel på åtgärder som skulle kunna påverka naturtypen negativt:
- Dikning av omgivande våtmark och gungfly.

- Skogsbruk i närområdet; avverkning av strandskog förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i strandzonen.

- Reglering påverkar vattennivåer och fluktuationer. Överdämning och/eller låga vattenstånd kan leda till erosion, försumpning och/eller igenväxning i strandzonen. Regleringskonstruktioner utgör dessutom ofta vandringshinder.

- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.

- Exploatering av strandområdet är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan om översvämningsskydd.

- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet riskerar att försämra vattenkvaliteten.

- Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.

- Infrastrukturanläggningar kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag uppströms. Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 4,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Flertalet av de kärr som finns i området är av den intermediära-rika typen. Arter som taggstarr och björnbrodd har noterats från områdena.

Definition av naturtypen:
Habitatet är heterogent och omfattar ombrotrofa och minerotrofa, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glest trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande lagg-kärr, nordlig mosse, plana (topogena) kärr, sluttande (soligena; lutning >3%) kärr – i synnerhet backkärr (lutning >8%) – samt torvbildande mader (sumpkärr). Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolv med vanligen mossrik vegetation som på grund av luftvävnad i rotsystemet flyter på vatten eller lös gyttja, inkluderas oavsett torvdjup.

Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tuvbildningar. Trädskikt bestående av träd högre än tre meter får inte ha mer än 30% krontäckning.

Två undergrupper kan urskiljas: Svagt välvda mossar och Kärr och gungflyn (kan indelas i fattiga och intermediära för uppföljningen).
Svagt välvda mossar höjer sig obetydligt över omgivningen. Naturtypen omfattar också öppna kärr och våtmarker i anslutning till sjöar och vattendrag (limnogena) och är därmed en av de vanligaste våtmarkstyperna i Sverige.

Det finns en stor mängd kärlväxter och mossor som är vanliga i denna varierade naturtyp. Några exempel på karaktärsarter, förutom en mängd olika vitmossor, är; tagelsäv, kärrdunört, klockljung, myggblomster, fetbålmossa, guldspärrmossa, korvskorpionmossa, trådstarr, dystarr, sumpstarr, flaskstarr, kråkklöver med flera.

Bevarandemål

Våtmarkerna är opåverkade av mänskliga ingrepp och har en relativt naturlig hydrologi. Området har kvar sin öppna karaktär och arealen öppna mossar och kärr är även fortsättningsvis ca 4,6 ha. De typiska arterna som hör till naturtypen minskar inte på ett påtagligt sätt.

Information om naturtyper finns att läsa i Naturvårdsverkets vägledning, se www.naturvårdsverket.se.

Negativ påverkan

Exempel på åtgärder som skulle kunna påverka naturtypen negativt:

- Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan påverka naturtypen. Effekterna kan vara uttorkning ökad igenväxning och erosion.

- Torvbrytning är ett hot som riskerar att öka i takt med efterfrågan på torv som

energikälla och jordförbättringsmedel.

- Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin i ett område.

- Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen ut på myren.

- Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

- Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.

- Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc. kan direkt eller indirekt förstöra eller orsaka skada på naturtypen.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt

9010 - Taiga

Areal: 78,9 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Hela området har en rik flora och fauna knuten till naturskogsmiljöer med gott om gamla och grova barr- och lövträd, stående döda och döende träd och lågor. Det tidigare västra reservatets barrblandskog med höga, grova träd, domineras delvis av gammal granskog. Kring tjärnar och bäck är marken bördig och örtrik. Många träd är kring 300 år gamla. Skogen befinner sig i ett sent utvecklingsstadium där lövträd har börjat konkurreras ut. Östra delen av reservatet (tidigare östra reservatet), har en liknande karaktär med stor andel gran. Här är terrängen småkuperad med tidvis vattenfyllda sänkor och myrdråg.

Området som är beläget mellan de ursprungliga delarna i Börningsbergets naturreservat består i sin helhet av gammal naturskog av främst tall. Ett dominerande trädskikt i hela området består av ca 300-åriga tallar, med en diameter som huvudsakligen överstiger 40 cm. Död ved i form av lågor och torrakor förekommer sparsamt till allmänt i området. Brandspår förekommer rikligt, främst genom brandljud i gammeltallarna.

Definition av naturtypen:
Naturtypen förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark. Enstaka områden finns i kontinental region. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100% och utgörs av inhemska barrträd och triviala lövträd, dock inte fjällbjörk.
Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi ska inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Näringskrävande örter finns endast undantagsvis.
Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

Karaktärsarter: tall, gran, björk och asp samt andra inhemska trädslag som inslag i trädskiktet, lingon, mjölon, ljung, blåbär, kråkbär, kruståtel, harsyra, ekorrbär, ängskovall, skogsstjärna och knärot, väggmossa, husmossa, kammossa, kvastmossor och ren- och bägarlavar.

Information om naturtyper finns att läsa i Naturvårdsverkets vägledning, se www.naturvårdsverket.se.

Bevarandemål

Ett brandpräglat borealt skogslandskap med naturliga störningar, främst i form av brand. Levande träd med brandljud samt brandpåverkad död ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier förekommer, samt arter gynnade eller knutna till brand. Det finns en kontinuitet av träd där det har skapats en naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning.

Den grandominerade barrskogen utvecklas fritt genom intern dynamik och blir gradvis alltmer naturskogsartad genom att mängden död ved, gamla träd etc. tilltar. Arealen angiven naturtyp förändras mycket lite och enbart som en följd av naturliga processer.

Negativ påverkan

Exempel på åtgärder som skulle kunna påverka naturtypen negativt:
- Avverkning, röjning och gallring utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat naturvärde.

- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket som ex gödsling, markberedning, dikning, plantering och användande av främmande trädslag.

- Markskador. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras. Detta gäller större markskador.

- Fragmentering. I den mindre skalan kan ex skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers population medan andra organsimer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet. På landskapsnivå utgör fragmentering ett betydande hot genom att partier med äldre skog förekommer alltmer isolerat, och genom att sammanhängande områden med kontinuitetsskogar splittras upp genom avverkningar.

- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har t ex vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämen är svavelföreningar och metallföreningar.

- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på någon av dessa stadier med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor. Andra dynamiska krafter är översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp.

- Systempåverkande arter som t ex klövvilt som i betydande delar av norrland har påverkat förekomst av asp, rönn och sälg negativt. Andra hot är invasiva främmande arter som har potential att skada den naturliga floran och faunan.

Bevarandeåtgärder

Fri utveckling (naturlig dynamik) och naturvårdsbränning i delar av området, enligt fastställd skötselplan för naturreservatet.
Naturvärdena utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, vilket omfattar störningar, t.ex. stormfällningar, insektsangrepp, översvämningar och brand. Förekomst av substrat är en förutsättning för epifytiska lavar och svampar knutna till naturtypen, samt även för vedlevande insekter.

Bevarandetillstånd

Naturtypen Västlig taiga bedöms ha gynnsam bevarandestatus eftersom den är relativt opåverkad av modernt skogsbruk och uppvisar de karaktärer man förväntas finna i naturskog.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Några mindre stråk med naturtypen skogsbevuxen myr är spidda i Natura 2000-området.

Definition av naturtypen:
Naturtypen förekommer på myrar (> 30 cm djupt torvtäcke) som är fuktig–blöt med högt liggande grundvattenyta. Näringsförhållandena är näringsfattiga–intermediära. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100%. Trädslagsblandningen varierar med myrtyp och näringsförhållanden men glasbjörk, tall och gran är vanliga trädslag.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog med avseende på egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från t.ex. markavvattning, torvtäkt eller dylikt. Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs, och vitmossor. Kantzonen mellan trädklädd fattigmyr och öppen myr är ofta betydelsefull för insekter som kräver båda miljöerna.

Karaktärsarter inkluderar exempelvis tall, gran, glasbjörk, skvattram, hjortron, tranbär, blåtåtel, brunven, kärrviol, ett antal vitmossor och starr-arter.

Information om naturtyper finns att läsa i Naturvårdsverkets vägledning, se www.naturvårdsverket.se.

Bevarandemål

Utbredningen av naturtypen är oförändrad på ca 5 ha, och dess strukturer och funktioner (hydrologi, död ved) finns. Den skogsbevuxna myren saknar tecken på mänsklig påverkan och processer tillåts fortskrida med en naturlig dynamik. Ingen påtagling minskning av populationerna av de typiska arterna sker.

Negativ påverkan

Exempel på åtgärder som skulle kunna påverka naturtypen negativt:

- Exploatering i eller i anslutning till området. Förutom den direkta skadan kan hydrologin påverkas negativt.

- Avverkning, röjning, gallring utgör hot genom att lämpliga strukturer förstörs eller borttages. Även åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse. Undantag kan finnas där åtgärden syftar till att utveckla något annat naturvärde.

- Produktionshöjande åtgärder i skogsbruket, exempelvis gödsling, markberedning, plantering och användandet av främmande trädslag.

- Tillförsel av kalk eller aska. Kan ge skador på vegetationen, främst områdets mossor och lavar.

- Torvtäkt.

- Markskador och dikning. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras.

- Fragmentering. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet.

- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.

- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är väderfenomen, översvämning och utbrott av skadeorganismer.

- Vissa organismer. Några organismer har förmågan att påverka landskapets sammansättning, till exempel älg och annat hjortvilt som kan förhindra föryngring av vissa trädslag. Andra hot är arter som ännu inte observerats i landet, men som har potential att skada den naturliga floran och faunan.

Bevarandeåtgärder

Skogen utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik, som självföryngring och trädindivider dör av naturliga orsaker.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha gynnsamt bevarandetillstånd eftersom den saknar tecken på påverkan av mänskliga ingrepp.

Dokumentation

Beslut om utvidgning av Börningsbergets naturreservat, 2013, Länsstyrelsen i Gävleborg (Dnr 511-5170-2011, 61-228)

Länsstyrelsen i Gävleborg, 1997. Värdefull natur i Gävleborg-Naturvårdsprogram, Rapport 1997:1.

Bilagor

Karta

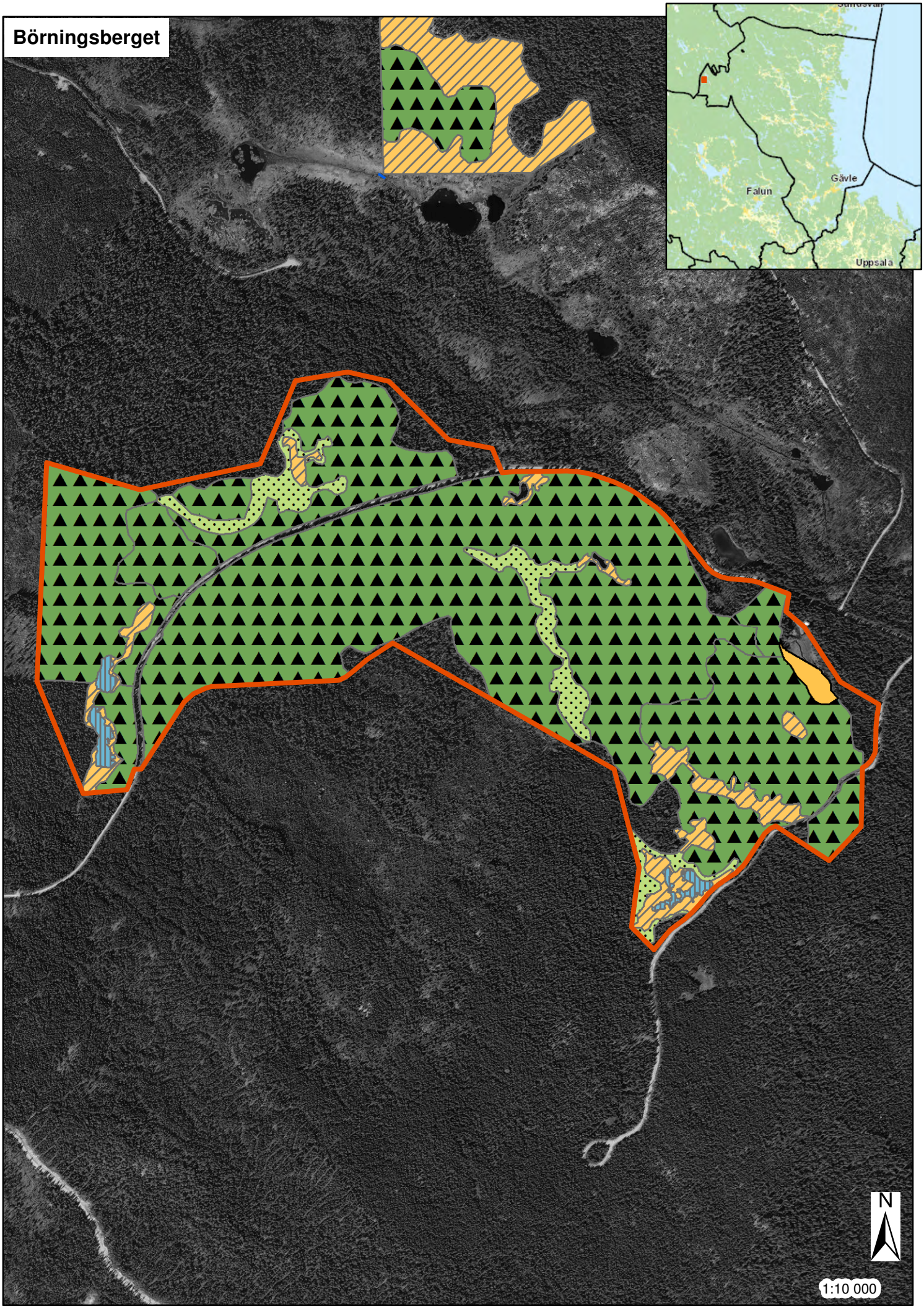

© Lantmäteriet Geodatasamverkan, Naturvårdsverket och Länsstyrelsen Gävleborg

Börningsberget

Legend

- 3160 - Myrsjöar
- 7140 - Öppna mossar och kärr
- 7999 - Våtmark
- 9010 - Taiga
- 9740 - Skogbevuxen myr
- Natura 2000-område